

ಕಳಿಂಗರಿಗೆ, ಒಪ್ಪಿಲವನದ ಮೌರ್ಯರಿಗೆ, ಸುಸಂಮಾರದ ಭಗ್ನರಿಗೆ, ಪವದ ಮಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಕುಶಿನಾರರಿಗೆ ಸಹ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿಸಿದ್ದರು.

ಕೆಲವರು ಎರಡನೇ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಾದರೆ ಇರಲಿ ಎಂದರೆಂದು ತಂದೆ ಅಂಜನಾಪ್ರಭುಗಳು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯವರು ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಗಣಸಂಘವೇ ಸಾಕೆಂದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆಂತಲೂ ಶುದ್ಧೋದನರ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಎರಡರಷ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಠಿಣವಸ್ತುವಿಗೇ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಮೇಲಾಗಿ ಅದಾಗಲೇ ಜಯಸೇನ ಶಾಕ್ಯ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಂಘವನ್ನು ಸಿನಹು ಶಾಕ್ಯನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಆತನೂ ತೀರಿಹೋಗಿದ್ದ. ತಾಯಿ ಕಚ್ಚಣಳ ಅಭಿಲಾಷೆಯಂತೆ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಶುದ್ಧೋದನ ಶಾಕ್ಯ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಉಳಿದಂತೆ ಧೋತೋಧನ, ಸಕ್ಶೋಧನ, ಸುಕ್ಶೋಧನ ಮತ್ತು ಅಮಿತೋಧನರು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಮಿತಾ ಮತ್ತು ಪಮಿತಾರಂತೂ ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಗಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜರುಗಳು ಸತ್ತು, ಅವರ ಇರಬಹುದಾದ ನಾಲ್ವೈದು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆದು ಯಾರು ಯಾರನ್ನೋ ಕೊಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ವಿಧವೆಯರಾಗಿ ಹೋದದ್ದಿದೆ. ಅಮೃತವನರಸಿ ಮೃತ್ಯುಕೂಪಕ್ಕೆ ಮಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಂದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಶುದ್ಧೋದನನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಪಾಯಗಳಿಲ್ಲದುದರಿಂದ, ಮೇಲಾಗಿ ಕಠಿಣವಸ್ತು ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಭೂಪ್ರದೇಶವಾದ್ದರಿಂದ ಓಡಾಟವೂ ಸುಲಭ; ಕೇವಲ ಒಂದು ಹಗಲು ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯ ದೂರ, ಹಾಗಾಗಿ ತಾಯಿ ಸುಲಕ್ಷಣೆಯೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟನ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲು ಶುದ್ಧೋದನ ಯಾವುದೇ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವಷ್ಟು ಸ್ವರದ್ರೂಪಿಯೇನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಂದೆ ವಿವೇಚಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದರು. ಪಕ್ಕದ್ದೇ ರಾಜ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರವೂ ಮಗಧದ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ, ಕೋಸಲದ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಗಣಸಂಘಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಕೋಸಲದ, ಮಗಧದ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗಲೇ ಅವರ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ತಾವು ತುಗಿ ನೋಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಆಂತರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಮಗಳೇ ಎಂದು ಆಗಾಗ ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಯಾವ ರಾಜಕುಮಾರನೂ ಮದುವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದವನು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದ್ದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದವರು ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಶುದ್ಧೋದನ ಶಾಕ್ಯನನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುವಂತೆ ಆಪ್ತ

ಸಖಿಯರೂ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮೀರುವಷ್ಟು ನಾನಿನ್ನೂ ಪ್ರಬುದ್ಧಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವರ ಮಹಾಶಯರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧೋದನನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಯಾವ ರಾಜರೂ ಹಟ ಹಿಡಿದು ಶೌರ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರನ್ನೇ ವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪೈಪೋಟಿಗಳಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬಚಾವಾದೆ.

ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮೆರಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೂ ಸದಾ ಹಿಮ ಮತ್ತು ಚಳಿಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ವಸಂತಕಾಲವನ್ನು ಮದುವೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಮದುವೆಯೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಸರಳವೂ, ಸಂಕಷ್ಟರಹಿತವೂ ಹಾಗೂ ಸುಗಮವೂ ಆಗಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದಲೇ ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನೆರವೇರಿದವು. ವಾರ ಕಾಲ ನಡೆದ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಕೋಸಲದ ಪಸೇನದಿಯೂ, ಮಗಧದ ಬಿಂಬಸಾರರೂ ಬಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಹೋದರು. ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪಾಪ, ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಪ್ರಾಣಿಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಇದಾವುದರ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಡಿನ ಉದ್ದಗಲದಿಂದ ನೂರಾರು ಕೊಬ್ಬಿದ ಹೋರಿಗರುಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಮುಖರ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಕೃತಿ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಮದುವೆಗೆಂದು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜನರೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆ, ಮೊಲ, ಕಾಡುಹಂದಿ ಮುಂತಾದ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಹೊತ್ತು ತಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭಕ್ತಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾರ ಕಾಲ ಊರವರೆಲ್ಲರ ಮನೆಯ ಒಲೆಗಳು ಬೆಂಕಿಗಾಣದೇ, ಅವರೆಲ್ಲರ ಊಟವೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆದು ಸಂಪನ್ನವಾಯಿತು.

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಜೊತೆಗೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೀಗೆ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ್ದುದು ಅದೇ ಮೊದಲು. ಈ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಲುಂಬಿನಿಯ ಉದ್ಯಾನವನದವರೆಗೆ ಆಪ್ತಸಖಿಯರೊಡನೆ ಓಡಾಡಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ನನಗಾದರೂ ವಯಸ್ಸಿನ್ನಷ್ಟಾಗಿತ್ತು?

ಸುತ್ತಲೂ ಹಸಿರು, ಹಸಿರು, ಹಸಿರು. ಎಲ್ಲೆಂದೆಲ್ಲಿಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಕಾಡೇ ಕಾಡು. ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಗುಡ್ಡೆಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲುಸಾಲು. ಅದೂ ಹಸಿರಿದ್ದದ್ದು ದಟ್ಟಹಸಿರಾಗುತ್ತಾ, ದೂರಗಾಣುವಾಗ ದಟ್ಟನೀಲಿಯಾಗುತ್ತಾ, ಮತ್ತೆ ತಿಳಿನೀಲಿಯಾಗುತ್ತಾ ಕಲಾವಿದನ ಚಿತ್ರಪಟದಂತೆ ಪದರುಪದರಾಗಿ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಶುಭವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ತಂಗಾಳಿ

ಮೈಗೆ ಮುದ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರನ ಸ್ವರ್ಶವು ಅದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುಳಕಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕಾಶದ ನೀಲಿ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಆ ಬಿಳಿ ಮೋಡಗಳು ಹಿಂಜಿದ ಹತ್ತಿಯಂತೆ ಸ್ಫುಟವಾಗಿಯೂ ಶುಭವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಆ ರೋಹಿಣಿ ನದಿಯ ನೀರೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವಟಿಕಸದೃಶವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ! ಆ ಮೀನು, ಕಪ್ಪೆ, ಹಾವು ಸೇರಿ ನೀರೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಜಲಚರಗಳೂ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ರಥದ ಚಕ್ರವು ನೀರಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವಾಗ ಕೈಯನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬಾಚಿ ಎರಚುತ್ತ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರ ಸಿಂಚನವಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದಿತೆನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಶುದ್ಧೋದನ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಂತೆ ಸಿಂಚನಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಾಚಿ ನಾನು ಮಾತೇ ಆಡದೆ ಮುಂದುದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಾವೂ ನೀರೊಳಗಿನ ಈ ಮೀನುಗಳಂತೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಬಳುಕುತ್ತಾ ಪರಸ್ಪರ ಬಳಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈಜಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ, ಆಗಸದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆಯೇ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹಾರುವಂತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಚೆಂದವಿತ್ತಲ್ಲ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೋಡಿ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗಲಂತೂ, ನಿಸರ್ಗ ಎಂಥ ರಮಣೀಯವಲ್ಲವೇ ಅನ್ನಿಸಿತು - ನಮ್ಮನ್ನೂ ಜೋಡಿಯಾಗಿಸಿದೆಯೆಲ್ಲ ಎಂದು.

ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ತಂಗಿದೆವು. ರಾತ್ರಿ ಪಯಣ ಸುಖಕರವಾದರೂ, ಕಳ್ಳಕಾಕರ-ದರೋಡೆಕೋರರ ಕಾಟವಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಅಷ್ಟು ಶುಭದಾಯಕವಲ್ಲವೆಂದು ಡೇರೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಎಲ್ಲರದೂ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಇಡೀ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಂದಹಾಸದಂತೆ ಮೆರಗುಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೀಗೆ ಮರಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿರುವ ತೆಳು ಬಿಳಿ ಪರದೆಯಂಥ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಅದೆಷ್ಟು ಮೋಹಕ.

ಕಾಡುವನಗಳಿಂದಾವುತ್ತವಾದ ಅಪರಿಚಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂಬ ಅಭದ್ರತೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನೋಡಿದರೆ ಮೂಡಣದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತಳೆಯ ರಂಗು ಆಕಾಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿ ನಾಟಕದ ಪರದೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು. ನನ್ನ ಅವತ್ತಿನ ಪಯಣ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮರೆಯಲಾರದಂತಹ ಪ್ರವಾಸದಂತಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾನು ಎಂದೂ ಅಂಥ ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನೇ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ-ಪ್ರಣಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಜಗತ್ತು ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಂದು